

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาเชิงพรรณนาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเครือข่ายทางสังคมและแรงสนับสนุนทางสังคมของผู้ที่เป็นโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังในตำบลเสริมกลาง อำเภอเสริมงาม จังหวัดลำปาง ประชากรที่ทำการศึกษาคือ ผู้ที่เป็นโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังมีความรุนแรงของโรคระดับ 3, 4 และ 5 ที่อาศัยอยู่ในตำบลเสริมกลาง อำเภอเสริมงาม จังหวัดลำปาง จำนวน 32 คน และเก็บรวบรวมข้อมูลในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ ถึง เดือนมีนาคม 2550 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์ประกอบด้วย ข้อมูลส่วนบุคคล แบบสัมภาษณ์เครือข่ายทางสังคม ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องและแนวคิดเครือข่ายทางสังคมการมีส่วนร่วมของชุมชนร่วมกับดัดแปลงแบบสัมภาษณ์แหล่งประโยชน์ส่วนบุคคลส่วนที่ 1 (Personal Resource Questionnaire: Part 1) แปลและดัดแปลงโดย ชมนาด วรรณพรศิริ (2536) ตามแบบวัดของแบรนท์และไวเนิร์ต (Brandt & Weinert, 1985) และแบบสัมภาษณ์แรงสนับสนุนทางสังคมที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องร่วมกับดัดแปลงแบบสัมภาษณ์แหล่งประโยชน์ส่วนบุคคลส่วนที่ 2 (Personal Resource Questionnaire: Part 2) แปลและดัดแปลงโดย ชมนาด วรรณพรศิริ (2536) ตามแนวคิดของแบรนท์และไวเนิร์ต (Brandt & Weinert, 1985) ผ่านการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน และนำมาหาค่าดัชนีความตรงของเนื้อหา ได้ค่าดัชนีความตรงของเนื้อหาแบบสัมภาษณ์แรงสนับสนุนทางสังคม เท่ากับ .80 และค่าดัชนีความตรงของเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์แรงสนับสนุนทางสังคม .84 และทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมภาษณ์เครือข่ายทางสังคมเท่ากับ 0.80 และได้ค่าความเชื่อมั่นแบบสัมภาษณ์แรงสนับสนุนทางสังคมเท่ากับ 0.92 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่า

1. การได้รับความช่วยเหลือจากกลุ่มเครือข่ายทางสังคมในระยะ 6 เดือนที่ผ่านมา ผลการศึกษาพบว่า การได้รับความช่วยเหลือ โดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\mu = 39.41, \sigma = 13.86$) โดยมี ปัญหาความรู้สึกโดดเดี่ยวอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 10.37, \sigma = 2.80$) ส่วนด้านอื่นๆอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ เมื่อมีปัญหาความต้องการรีบด่วน ($\mu = 8.03, \sigma = 6.19$) ปัญหาสัมพันธภาพ ($\mu = 7.69, \sigma = 4.98$) ปัญหาเศรษฐกิจ ($\mu = 6.59, \sigma = 3.10$) และปัญหาเมื่อเจ็บป่วยจนไม่สามารถทำกิจกรรมต่างๆได้ ($\mu = 6.72, \sigma = 5.55$)

จำแนกการได้รับความช่วยเหลือจากเครือข่ายทางสังคม ตามสถานการณ์ต่างๆ ได้ดังนี้

1.1 ปัญหาความรู้สึกโดดเดี่ยว เครือข่ายสังคมที่ให้ความช่วยเหลือโดยรวมมากที่สุดคือ ญาติหรือบุคคลใกล้ชิด ร้อยละ 100.00 ให้ความช่วยเหลือน้อยที่สุดคือ บิดามารดา ร้อยละ 12.50

1.2 ปัญหาสัมพันธภาพ กลุ่มเครือข่ายสังคม ที่ให้ความช่วยเหลือโดยรวมมากที่สุดคือ ญาติหรือบุคคลใกล้ชิด ร้อยละ 78.13 ให้ความช่วยเหลือน้อยที่สุดคือ กลุ่มองค์กรรัฐและเอกชน ร้อยละ 9.37

1.3 ปัญหาความต้องการรีบด่วน กลุ่มเครือข่ายสังคม ที่ให้ความช่วยเหลือโดยรวมมากที่สุดคือ บุคลากรในวิชาชีพ และญาติหรือบุคคลใกล้ชิด ร้อยละ 68.75 ให้ความช่วยเหลือน้อยที่สุดคือ กลุ่มองค์กรรัฐและเอกชน ร้อยละ 6.25

1.4 ปัญหาเศรษฐกิจ กลุ่มเครือข่ายสังคม ที่ให้ความช่วยเหลือ โดยรวมมากที่สุดคือ ญาติหรือบุคคลใกล้ชิด ร้อยละ 87.50 ให้ความช่วยเหลือน้อยที่สุดคือ บิดามารดา ร้อยละ 6.25

1.5 ปัญหาเมื่อเจ็บป่วยจนไม่สามารถทำกิจกรรมต่างๆได้ กลุ่มเครือข่ายสังคมที่ให้ความช่วยเหลือโดยรวมมากที่สุดคือ คู่ครอง ร้อยละ 68.75 โดยที่ พระ ไม่ได้ให้ความช่วยเหลือใดๆ

2. แรงสนับสนุนทางสังคม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 1.81, \sigma = 0.63$) โดยมีด้านความรักใคร่ ผูกพัน ใกล้ชิดสนิทสนมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 2.13, \sigma = 0.65$) ส่วนด้านอื่นๆอยู่ในระดับระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการได้รับความช่วยเหลือคำแนะนำและสิ่งของ ($\mu = 1.99, \sigma = 0.61$) ด้านความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง ($\mu = 1.88, \sigma = 0.75$) ด้านการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ($\mu = 1.88, \sigma = 0.75$) และต่ำสุดคือ ด้านการได้รับการส่งเสริมให้มีการพัฒนาและเอื้อประโยชน์ต่อผู้อื่น ($\mu = 1.38, \sigma = 0.56$)

ผลการศึกษาครั้งนี้ จะเป็นข้อมูลพื้นฐานและวางแนวทางส่งเสริมพัฒนาศักยภาพเครือข่ายทางสังคม ในการให้ความช่วยเหลือและแรงสนับสนุนทางสังคมแก่ผู้ที่เป็นโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพต่อไป

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

1. ด้านบริหารการพยาบาล ผลการศึกษาจะเป็นข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับเครือข่ายทางสังคมและแรงสนับสนุนทางสังคมของผู้ที่เป็นโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังในตำบลเสริมกลาง อำเภอเสริมงาม จังหวัดลำปาง เพื่อนำเสนอให้ผู้บริหารเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาคำเนินงานการพัฒนาศักยภาพในการดูแลผู้ที่เป็นโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังในชุมชนอื่นต่อไป

2. ด้านการปฏิบัติการพยาบาล จะเป็นข้อมูลพื้นฐานและแนวทางสำหรับพยาบาลชุมชน ในการให้ความช่วยเหลือและประสานงานกับเครือข่ายทางสังคมอื่นๆ เพื่อให้ความช่วยเหลือสถานการณ์ที่ต้องการความช่วยเหลือมากที่สุดคือ ปัญหาความรู้สึกโดดเดี่ยวและรองลงมาคือปัญหาเศรษฐกิจ

3. ด้านวิชาการ ผลการศึกษาพบว่า การได้รับความช่วยเหลือโดยรวมอยู่ในระดับน้อย และในระดับปานกลาง จะเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับทีมสุขภาพสหสาขาวิชาชีพในการติดตามพัฒนาแนวทาง และส่งเสริมพัฒนาเครือข่ายทางสังคมอื่นๆที่อยู่ในระดับน้อย เพื่อให้ความช่วยเหลืออย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพต่อไป

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ศึกษาโปรแกรมการพัฒนาศักยภาพเครือข่ายทางสังคมและแรงสนับสนุนทางสังคมในรูปแบบต่างๆเพื่อหารูปแบบที่เหมาะสมกับผู้ที่เป็นโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง